Szerémi György és kora

2023/04/17

Könyvtárunk 2023. április 17-én tudományos tanácskozást rendezett Szerémi György *Magyarország romlásáról* című művéről.

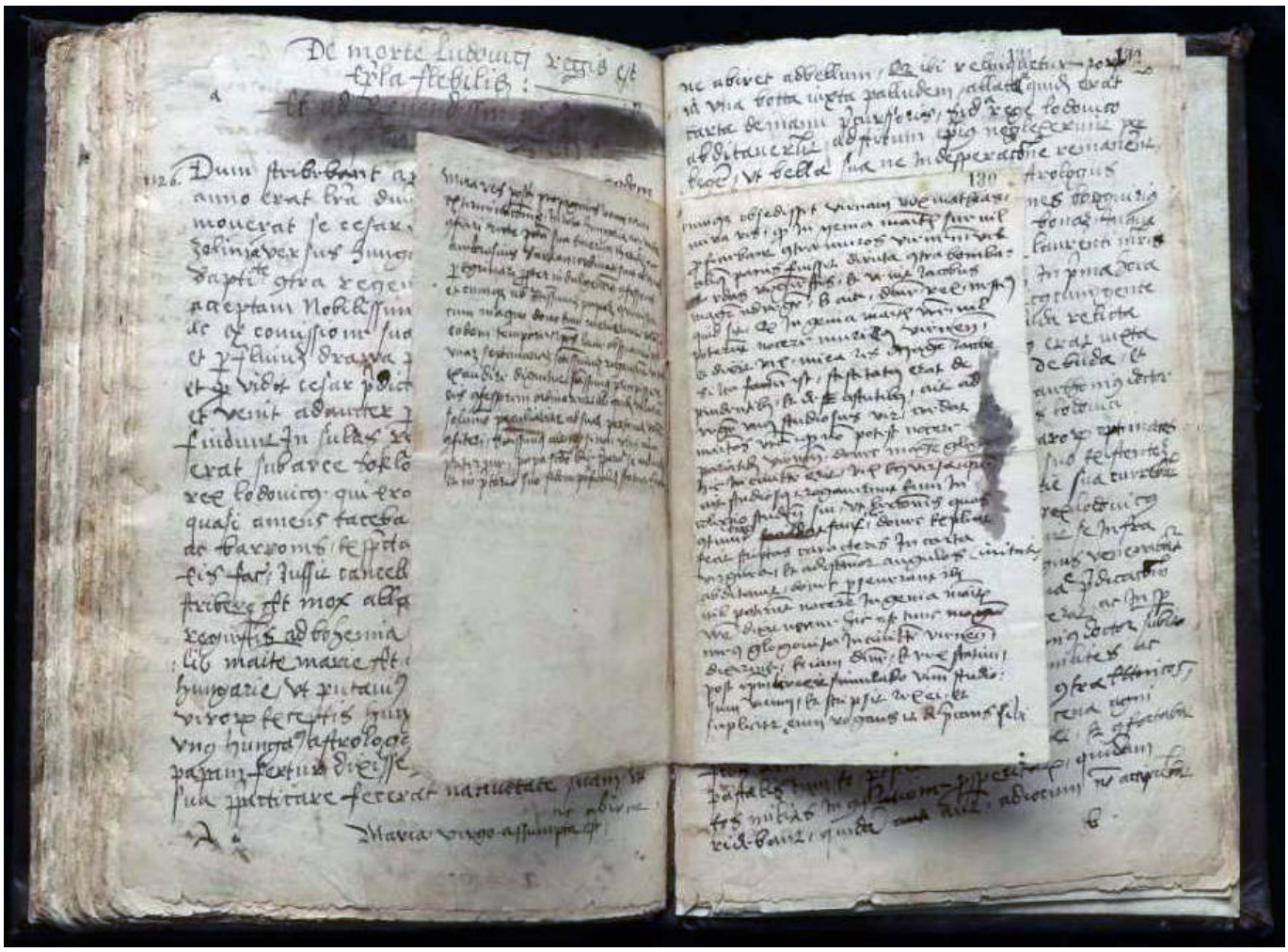

***[1]Szerémi György és kora* címmel 2023. április 17-én tudományos tanácskozást rendezett könyvtárunk** a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által támogatott OTKA-projekt részeként. A konferencia célja a 16. század történetírásának egyedülálló, de ellentmondásos megítélésű, egyben méltatlanul alulértékelt alkotásának, **Szerémi György (1490 k.–?)** Epistola de perdicione regni Hungarorum ***[2]* című munkájának vizsgálata**, a mű filológiai kérdéseivel, történetírásban elfoglalt helyével, művelődéstörténeti vonatkozásaival kapcsolatos eszmecsere, a felmerülő új szempontok és teóriák megvitatása volt. Az egyetlen példányban fennmaradt kéziratot az OSZK Kézirattárában őrzik.

[3]Rózsa Dávid főigazgató köszöntőjében méltatta az eseményt szervező Kulcsár Péter

Historiográfiai Kutatócsoport tevékenységét. A kutatócsoport 2022-ben alakult meg az OSZK-ban azzal a céllal, hogy kutassa, lefordítsa és feldolgozza a 15–17. századi latin és magyar nyelvű historiográfiai irodalmat. A csoport tagjai részt vesznek a hazai és nemzetközi tudományos életben is, a kutatási eredményekről első ízben szerveztek konferenciát.

Rózsa Dávid hangsúlyozta, hogy az OSZK büszke arra, hogy több kutatócsoportnak – többek között a szintén tavaly alakult Lipták Dorottya Sajtótörténeti Kutatócsoportnak, illetve a már közel ötvenéves ELKH-OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoportnak – lehet otthona, valamint ismertette a nemzeti könyvtár erős tudományos jelenlétét, új és bővülő tartalmait, készülő szolgáltatásait az online térben is.

Szebelédi Zsolt, a projekt vezető kutatója megnyitó beszédében összefoglalta a Szerémi-kutatás 183 évét, számba véve a művel foglalkozó tudósokat, a kutatások történetét és az eddigi szövegközléseket. A **Kulcsár Péter Historiográfiai Kutatócsoport** célja 2025-re egy kritikai kiadás megjelentetése, valamint a mű szóanyagát is szeretnék feldolgozni.

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR
1802
BIBLIOTHECA
NATIONALIS
HUNGARIAE
220 ÉVES
AZ ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

[4]

[5]Fazekas Sándor előadásában – ***Szerémi György és az összeesküvés-elméletek*** – elsősorban a Szerémi-kérdés műfaji aspektusaira kívánt koncentrálni. Szerémi iratát abból a szempontból vizsgálta, hogy mennyire illik rá az összeesküvés-regények műfaji meghatározása. A látszólag antagonisztikus felvetés valójában nem feltétlenül kortévesztő: az összeesküvés-elméletek már a középkortól elterjedtek voltak, így az azokból összeszőtt nagyobb elbeszélések is megjelentek Európa-szerte. A magyar közegben is lehet hasonló műveket találni, amelyeket érdemes összevetni Szerémi alkotásával.

Veszprémy Márton ***Asztrológusok és horoszkópok II. Ulászló és II. Lajos udvarában*** címmel tartotta meg előadását. Az udvari asztrológusok a korabeli udvari kultúra nem elhanyagolandó részét képezték – nevük és jóslataik nemcsak asztrológiai kéziratokban maradtak fenn, hanem a narratív forrásokhoz is utat találtak. Míg az I. Mátyás király udvarában működő asztrológusokról gazdag forrás- és ismeretanyagból tájékozódhatunk, az őt követő Jagelló uralkodók udvarát ebből a szempontból alig vizsgálta eddig a kutatás. Szerémi György emlékirata azonban megőrizte annak a személynek a nevét és történetét, aki a legközelebb áll az udvarban működő asztrológus kategóriájához.

SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR
180
BIBLIOTH
NATIONA
HUNGAR
220 ÉV
AZ ORSZÁ
SZÉCHÉN
KÖNYVT

[6]

[7]Kasza Péter előadásának – *A Hunyadi-ház tragédiája, avagy egy historiográfiai fordulat Szerémi*

művében **[8]** – célja, hogy megvizsgálja az *Epistola de perdicione regni Hungarorum* című műben Szerémi György elbeszélésének Hunyadi László tragédiájától Corvin János és családja haláláig terjedő, általában keveset elemzett részét. Az előadó érvelni kívánt amellett, hogy a Szerémi György elképzelése és a korszak bemutatása bizonyos értelemben hosszú távú fordulatot jelentett a Jagellók szerepének historiográfiai megítélésében.

Halmágyi Miklós Szerémi György Magyarország romlásáról írt művének néhány Békés megyei vonatkozású elbeszélését vizsgálta (***Szerémi György Békés megyei anekdotáinak valóságelemei***). A szerző egyes anekdotái valószínűleg nem történtek meg abban a formában, ahogyan ő leírta, a meglepő elbeszélések bizonyos elemei azonban egybevágnak olyan adatokkal, melyeket oklevelekből ismerünk. A valóságelemek vizsgálata segíthet a „monda születésének” és a szerző gondolkodásmódjának a megértésében.

itt eltöltött évtized meglátszik.
ntúlon, Szlavóniában és
on, Győr, Veszprém stb.
pső, általa ismert vidékének
ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR
180
BIBLIOTH
NATIONA
HUNGAR
220 ÉV
AZ ORSZÁG
SZÉCHÉN
KÖNYVTÁ

[9]

[10]A Szájhagyomány Szerémi György emlékiratában ***[11]*** című előadásban Szebelédi Zsolt azt az

egyöntetű vélekedést kívánta tudományosan bizonytani, hogy Szerémi György az emlékiratában a korai, általa meg nem élt eseményeket nem írott források, hanem elsősorban mendemondák, a nép ajkán élő történetek alapján örökítette meg. Az előadó olyan szöveghelyeket vizsgált, amelyek igazolják, hogy Szerémi egy történet elmesélésénél a néphagyományra épített.

Varga Szabolcs kísérletet tett Szerémi György művében a szöveg belső összefüggésrendszerének egyfajta vizsgálatára. A ***Szerémi országa – az Epistola de perdicione földrajzi határai*** című előadás egyik célja, hogy a Szerémi által a saját bevallása szerint személyesen bejárt földrajzi terület határait megjelölje, másik célja a lejegyzett történetek térképre vetítése. Kutatásában azt kívánja vizsgálni, hogy a történetek forrásai kapcsolatban állhattak-e a szerző saját helyismeretével, azaz van-e valamiféle mintázat a lejegyzett történetek belső logikájában, vagy ennek híján a szöveg valóban csupán egy személy közel egy időben lezajló múltteremtési aktusa a narratíva megalkotásával.

[12]

Kapcsolódó tartalmak:

Rózsa Dávid főigazgató köszöntő beszéde [13]

A konferencia programfüzete [14]

A rendezvény meghívója [15]

A magyar romlás krónikája [16]

2023/04/17 - 11:57

Source URL: https://oszk.hu/en/node/5984

Links:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_2.jpg
[2] https://opac.oszk.hu/Record/Fol._Lat._4020.-r17138
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_RozsaDavid.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_2_VeszpremyMarton.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_1_FazekasSandor.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_4_HalmagyiMiklos.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_3_KaszaPeter.jpg
[8] https://www.facebook.com/nemzetikonyvtar/videos/kasza-p%C3%A9ter-a-hunyadi-h%C3%A1z-trag%C3%A9di%C3%A1ja-avagy-egy-historiogr%C3%A1fiai-fordulat-szer%C3%A9mi-/153408377683343
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_6_VargaSzabolcs.jpg
[10] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_5_SzebelediZsolt.jpg
[11] https://www.facebook.com/nemzetikonyvtar/videos/szebel%C3%A9di-zsolt-sz%C3%A1jhagyom%C3%A1ny-szer%C3%A9mi-gy%C3%B6rgy-eml%C3%A9kirat%C3%A1banszer%C3%A9mi-gy%C3%B6rgy-%C3%A9s-kora/1189803628322410/
[12] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_nyito.jpg
[13] https://nemzetikonyvtar.blog.hu/2023/04/17/szeremi_gyorgy_es_kora
[14] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_programfuzet_final.pdf
[15] https://oszk.hu/sites/default/files/SzeremiGy_konferencia_23-04-17_meghivo.jpg
[16] https://www.oszk.hu/rendezvenyek/magyar-romlas-kronikaja
[17] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[18] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon